ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1960

Vyhlásené: 24.03.1960 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

20

VYHLÁŠKA
Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia
z 8. marca 1960
o starostlivosti o osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou

Štátny úrad sociálneho zabezpečenia ustanovuje v dohode so zúčastnenými ústrednými úradmi a s Ústrednou radou odborov podľa §§ 66, 69 a 74 zákona č. 55/1956 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení zákona č. 41/1958 Zb.:

Úvodné ustanovenia

§ 1

Účelom starostlivosti štátu o osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou je pomáhať týmto osobám zlepšiť ich hmotné pomery a rozvíjať kultúrny život a vytvárať podmienky, aby sa rovnoprávne s ostatnými pracujúcimi mohli podieľať na budovateľskej práci nášho ľudu.

§ 2

(1) Odbory pracovných síl, zdravotníctva a sociálneho zabezpečenia rád okresných národných výborov (ďalej len „odbory rád ONV“), poprípade odbory pracovných síl a sociálneho zabezpečenia rád krajských národných výborov (ďalej len „odbory rád KNV“) sa starajú v spolupráci so závodmi a spoločenskými organizáciami, aby osobám so zmenenou pracovnou schopnosťou bolo zabezpečené právo na prácu najmä tým, že

a) im poskytujú pomoc pri voľbe povolania, ktoré by vzhľadom na zdravotný stav a pracovnú kvalifikáciu mohli vykonávať a informujú ich o voľných vhodných pracovných (učebných) miestach,

b) vyhľadávajú pre ne vhodné pracovné (učebné) miesta v závodoch a odporúčajú závodom ich prijatie do zamestnania,

c) im umožňujú získať cestou prípravy na povolanie odborné predpoklady pre výkon zamestnania, v ktorom by sa mohli úspešne pracovne uplatniť,

d) sledujú, či ich pracovné uplatnenie alebo ich príprava na povolanie sú uspokojivé a pomáhajú odstraňovať prekážky, ktoré týmto osobám bránia prispôsobiť sa pracovným podmienkam,

e) im poskytujú ochranu pri rozväzovaní pracovných (učebných) pomerov v rozsahu bližšie určenom touto vyhláškou,

f) im a ich rodinným príslušníkom poskytujú podľa rozhodnutí komisií sociálneho zabezpečenia hmotné zabezpečenie v čase pred pracovným umiestnením a po dobu prípravy na povolanie v rozsahu bližšie určenom touto vyhláškou.

(2) Orgány sociálneho zabezpečenia spolupracujú s orgánmi Revolučného odborového hnutia v závodoch, mestách, okresoch a krajoch pri vykonávaní starostlivosti o osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou tak, aby sa dosiahol súlad medzi potrebami osôb so zmenenou pracovnou schopnosťou a potrebami národného hospodárstva.

Pojem osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou

§ 3

(1) Osobami so zmenenou pracovnou schopnosťou sú osoby, ktoré pre trvalé poškodenie zdravia majú podstatne obmedzený výber zamestnania.

(2) Za trvalé poškodenie zdravia sa považuje vrodená alebo získaná telesná, zmyslová alebo duševná chyba alebo chorobný stav, o ktorých možno podľa poznatkov lekárskej vedy predpokladať, že potrvajú dlhšie ako rok.

(3) Podstatne obmedzený výber zamestnania má osoba, ktorá vzhľadom na svoj zdravotný stav

a) môže vykonávať zamestnanie len po osobitnej príprave na povolanie, alebo

b) môže vykonávať doterajšie alebo iné primerané zamestnanie len za osobitne uľahčených pracovných podmienok, alebo

c) nie je schopná vykonávať doterajšie zamestnanie, ale len iné primerané menej kvalifikované, alebo

d) môže vykonávať len také zamestnanie, ktoré kladie veľmi nízke nároky na jej organizmus.

(4) Mladistvá osoba po dosiahnutí veku, v ktorom sa končí povinná školská dochádzka, má podstatne obmedzený výber zamestnania, ak pre ťažkú zdravotnú chybu môže

a) sa pripravovať na povolanie len v osobitných zariadeniach štátnej správy alebo

b) sa pripravovať alebo získať odborné vzdelanie len pre úzky okruh kvalifikovaných povolaní, alebo

c) vykonávať len také zamestnanie, ktoré kladie veľmi nízke nároky na jej organizmus.

(5) Podstatne obmedzený výber zamestnania má aj osoba, ktorá vzhľadom na svoj zdravotný stav má značne sťažené všeobecné životné podmienky.

(6) O tom, či ide o osobu so zmenenou pracovnou schopnosťou podľa ustanovení odsekov 1 až 5 rozhoduje odbor rady ONV na podklade znaleckého posudku posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia.

§ 4

(1) Za osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou sa vždy považujú osoby mladšie ako 65 rokov, ktoré berú

a) čiastočný invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok pri pracovnom úraze,

b) úrazový dôchodok poskytovaný podľa predpisov o dôchodkovom zabezpečení platných do 31. XII. 1956 pre stratu zárobkovej schopnosti aspoň 50%,

c) zaopatrovacie požitky invalidov podľa zákona č. 164/1946 Zb. o starostlivosti o vojenských a vojnových poškodencov a obete vojny a fašistickej perzekúcie, pre stratu zárobkovej schopnosti aspoň 45 %,

d) dôchodok za výsluhu rokov umelcov.

(2) Osoby mladšie ako 65 rokov, ktoré berú

a) invalidný dôchodok alebo invalidný dôchodok pri pracovnom úraze,

b) z dôvodov invalidity dôchodok vdovský alebo dôchodok manželky,

c) sociálny dôchodok

sa považujú za osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou, ak môžu bez vážneho ohrozenia svojho zdravotného stavu sústavne vykonávať nejaké zárobkové zamestnanie. Ustanovenie § 3 ods. 6 platí aj tu.

Výber pracovných miest pre osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou

§ 5

(1) Odbor rady ONV zisťuje v závodoch za účasti zástupcov vedenia závodu, základnej organizácie Revolučného odborového hnutia a závodného (dielenského) lekára, na ktorých pracovných miestach a za akých podmienok sa môžu uplatniť osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou. V závodoch, v ktorých pre pracujúcich nie je zriadené závodné zdravotnícke zariadenie, sa zúčastní výberu pracovných miest príslušný obvodný lekár, prípadne lekár, ktorého určí riaditeľ okresného ústavu národného zdravia.

(2) Zástupcovia vedenia závodu a závodní (dielenskí), prípadne iní lekári štátnej zdravotníckej správy sú povinní poskytnúť odboru rady ONV pri vykonávaní výberu pracovných miest aktívnu pomoc.

(3) S výsledkami vykonaného výberu pracovných miest oboznámi odbor rady ONV do troch dní príslušný závod a príslušnú základnú organizáciu Revolučného odborového hnutia.

Zabezpečovanie pracovných (učebných) miest pre osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou

§ 6

(1) Pracovné miesta pre osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou sa zabezpečujú každoročne plánmi pracovných miest pre tieto osoby.

(2) Plány pracovných miest pre osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou sa určia podľa zákona č. 70/1958 Zb. o úlohách podnikov a národných výborov na úseku starostlivosti o pracovné sily a predpisov podľa neho vydaných, a to aj pre závody, na ktoré sa inak uvedený zákon nevzťahuje; ústredným úradom sa však tieto plány neurčia.

(3) Schválené plány pracovných miest pre osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou sú pre závody záväzné a ich neplnenie sa považuje za neplnenie štátneho hospodárskeho plánu. Do plnenia plánov pracovných miest pre osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou sa započítavajú tie miesta, ktoré boli obsadené novoprijatými osobami so zmenenou pracovnou schopnosťou, pokiaľ tieto osoby na nich zotrvávajú. Mladiství so zmenenou pracovnou schopnosťou, ktorí boli prijatí podľa plánu rozmiestnenia dorastu do učebných a pracovných miest sa nezapočítavajú do plnenia plánov pracovných miest pre osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou.

§ 7

Odbor rady ONV vyhradí v rozpisoch plánu rozmiestnenia dorastu primeraný počet učebných (pracovných) miest potrebných pre mladistvých so zmenenou pracovnou schopnosťou. Na miesta takto vyhradené nesmú závody vykonávať nábor zdravého dorastu.

Pracovné uplatnenie osôb so zmenenou pracovnou schopnosťou a jeho ochrana; povinnosti závodov

§ 8

(1) Odbor rady ONV pomáha osobám so zmenenou pracovnou schopnosťou, ktoré sa chcú pracovne uplatniť tým, že vyhľadáva pre ne vhodné pracovné (učebné) miesta a odporúča prijatie týchto osôb do zamestnania alebo za členov výrobných alebo jednotných roľníckych družstiev. Pri tom sa odbor rady ONV opiera o návrh posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia na vhodné pracovné uplatnenie osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou so zreteľom na jej zdravotný stav, pracovnú kvalifikáciu a možnosti prípravy na povolanie.

(2) Odporúčať osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou do pracovného pomeru vo výrobných alebo v jednotných roľníckych družstvách možno len pokiaľ je to v súlade so stanovami družstva. O návrhu na prijatie osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou za člena výrobného alebo jednotného roľníckeho družstva rozhodne kompetentný orgán družstva na svojom najbližšom rokovaní.

§ 9

(1) Závody sú povinné účinne napomáhať, aby osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou mali možnosť najširšieho a trvalého pracovného uplatnenia. Závody pri tom úzko spolupracujú s orgánmi základných organizácií Revolučného odborového hnutia a so závodnými (dielenskými) lekármi a sú najmä povinné:

a) rovnomerne plniť schválený plán pracovných miest pre osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou (§ 6 ods. 3) a za tým účelom preraďovať zdravých pracovníkov z pracovných miest vhodných pre osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou,

b) prijímať na miesta vyhradené pre mladistvých so zmenenou pracovnou schopnosťou týchto mladistvých a v rámci platných predpisov povoľovať podľa odporúčania odboru rady ONV výnimky z podmienok veku a predchádzajúceho vzdelania určených pre jednotlivé učebné odbory,

c) prijímať v rámci schváleného plánu pracovných miest pre osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou späť do zamestnania svojich bývalých zamestnancov, ktorí pre trvalé poškodenie zdravia opustili zamestnanie a ktorých zdravotný stav sa upravil natoľko, že sú znova schopní sústavného zárobkového zamestnania,

d) zriaďovať a upravovať pracovné miesta vhodne pre osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou,

e) dbať o to, aby sa uvoľňovali pracovné miesta vhodné pre osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou, ak sa vykonáva medzi zamestnancami závodu nábor pracovníkov pre najdôležitejšie hospodárske odvetvia,

f) uvoľňovať predovšetkým tých pracovníkov, ktorým môžu odbory rád ONV ponúknuť ihneď iné zamestnanie, ak je potrebné znížiť stav pracovných síl závodu,

g) prednostne zadávať domácku i príležitostnú prácu osobám so zmenenou pracovnou schopnosťou, najmä tým, ktoré pre svoj zdravotný stav nemôžu pravidelne konať cestu do zamestnania.

§ 10

(1) Závody sú povinné udržovať a zlepšovať pracovné podmienky a zariadenia na pracoviskách tak, aby sa osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou mohli zamestnať pri normálnej výkonnosti a aby sa im práca čo najviac uľahčila.

(2) Pre osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou, ktoré nie sú schopné vykonávať zamestnanie za bežných pracovných podmienok a súťažiť v ňom s osobami zdravými, závody vyhradzujú (zriaďujú) podľa odporúčania odborov rád ONV a v súlade s hospodárskymi podmienkami osobitné pracoviská (dielne). Tieto chránené pracoviská (chránené dielne) majú poskytovať osobám so zmenenou pracovnou schopnosťou nielen spoločensky užitočné zárobkové zamestnanie, ale aj umožniť pracovné prispôsobenie a zvýšenie kvalifikácie, prípadne prechod do zamestnania za bežných pracovných podmienok.

(3) Náklady spojené s úpravami potrebnými podľa ustanovení odsekov 1 a 2 idú na vrub závodu.

§ 11

(1) Závody, v ktorých sú pracovné miesta vhodné pre osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou, sú povinné v spolupráci so základnými organizáciami Revolučného odborového hnutia a za súčinnosti závodných (dielenských) lekárov zamestnávať osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou v súlade s návrhom posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia spôsobom zodpovedajúcim ich zdravotnému stavu, pracovným schopnostiam a kvalifikácii.

(2) Ak to vyžaduje zdravotný stav osôb so zmenenou pracovnou schopnosťou, sú závody povinné zamestnávať ich podľa okolností prípadu na skrátený pracovný čas, pri dennej smene, prípadne s inými úľavami podľa odporúčania posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia.

(3) Ak stratí zamestnanec následkom úrazu alebo choroby trvale (§ 3 ods. 2) schopnosť pracovať na doterajšom pracovnom mieste, je závod po prerokovaní so zamestnancom a základnou organizáciou Revolučného odborového hnutia povinný preradiť ho na také pracovné miesto, kde druh požadovanej práce a pracovné podmienky sú pre neho vhodné vzhľadom na jeho schopnosti; potrebu trvalého preradenia na inú prácu alebo zmeny zamestnania z dôvodov zdravotných zisťuje posudková komisia sociálneho zabezpečenia na základe posudku lekárskej poradnej komisie.

(4) Evidencia, ktorú závody vedú o svojich zamestnancoch musí obsahovať údaje o tom, či ide o zamestnanca, ktorý bol do závodu umiestnený ako osoba so zmenenou pracovnou schopnosťou alebo ktorého bolo potrebné podľa ustanovenia odseku 3 trvale preradiť na iné pracovné miesto.

§ 12

(1) Závod je povinný hlásiť najneskoršie do 3 dní odboru rady ONV uvoľnené pracovné miesta, ktoré boli pri výbere pracovných miest označené za vhodné pre osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou a pracovné (učebné) miesta, ktoré sa uvoľnili skončením pracovného (učebného) pomeru osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou. Závod súčasne oznámi, či potrebuje uvoľnené pracovné miesto pre niektorého zo svojich zamestnancov, ktorý následkom úrazu alebo choroby trvale stratil schopnosť vykonávať doterajšie zamestnanie.

(2) Pokiaľ závod nepotrebuje uvoľnené miesto pre niektorého zo svojich zamestnancov, ktorý musí byť z dôvodov zdravotných prevedený na inú prácu, nesmie toto miesto obsadiť bez výslovného súhlasu odboru rady ONV, a to ani vtedy, keď taký súhlas nie je potrebný podľa iných predpisov.*)

§ 13

(1) Závod, v ktorom je voľné pracovné (učebné) miesto, smie odmietnuť uzavretie pracovného (učebného) pomeru s osobou so zmenenou pracovnou schopnosťou, ktorú mu odporučil odbor rady ONV len vtedy, ak

a) pracovník nie je telesne alebo duševne spôsobilý na práce, pre ktoré má byť prijatý; túto nespôsobilosť zistí posudková komisia sociálneho zabezpečenia;

b) pracovník nemá odbornú spôsobilosť vyžadovanú povahou pracovného miesta a závod mu nemôže poskytnúť prípravu na povolanie;

c) pracovník nesplňuje ostatné podmienky vyžadované povahou pracovného (učebného) miesta;

d) prijatie pracovníka by bolo v rozpore so všeobecnými predpismi o vzniku pracovného (učebného) pomeru.

(2) Závod je povinný oznámiť odboru rady ONV dôvody, pre ktoré odmietol uzavrieť pracovný (učebný) pomer podľa odseku 1. Ak nesúhlasí tento odbor s dôvodmi odmietnutia, rozhodne o povinnosti závodu prijať pracovníka do zamestnania.

§ 14

(1) Závod môže rozviazať s právnou účinnosťou pracovný (učebný) pomer so zamestnancom len po predchádzajúcom súhlase odboru rady ONV, ak zamestnanec

a) bol do závodu umiestnený ako osoba so zmenenou pracovnou schopnosťou, alebo

b) počas trvania zamestnania v závode dosiahol vekovú hranicu rozhodnú pre priznanie starobného dôchodku, alebo

c) stratil následkom úrazu alebo choroby trvale schopnosť na prácu požadovanú na pracovnom mieste, ktoré doteraz zastával.

V týchto prípadoch je na rozviazanie pracovného (učebného) pomeru potrebný súhlas odboru rady ONV i vtedy, keď by podľa iných predpisov*) taký súhlas nebol potrebný.

(2) Vekovou hranicou rozhodnou pre priznanie starobného dôchodku [ods. 1 písm. b)] sa rozumie

a) u zamestnancov I. pracovnej kategórie a žien, ktorí vstúpili do zamestnania pred dosiahnutím veku 55 rokov, dosiahnutie tohto veku,

b) u zamestnancov, ktorí vstúpili do zamestnania pred dosiahnutím veku 60 rokov, dosiahnutie tohto veku,

c) u ostatných zamestnancov dosiahnutie veku 65 rokov.

§ 15

(1) Pri rozhodovaní o návrhoch závodov na udelenie súhlasu podľa § 14 na rozviazanie pracovného (učebného) pomeru prihliada odbor rady ONV najmä

a) na možnosť odstránenia prekážok, ktoré bránia ďalšiemu trvaniu pracovného (učebného) pomeru zamestnanca,

b) na možnosť preradenia zamestnanca na iné pracovné miesto, a to prípadne po predchádzajúcej príprave na povolanie (§ 18),

c) na to, ako závod plní plán pracovných miest pre osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou a ostatné povinnosti, ktoré mu ukladá táto vyhláška,

d) na sociálne pomery zamestnanca,

e) na možnosť obstarať zamestnancovi vhodné a primerané zamestnanie v inom závode.

(2) Odbor rady ONV udelí súhlas na rozviazanie pracovného (učebného) pomeru, ak nemožno od závodu spravodlivo žiadať, aby zamestnanca ďalej zamestnával.

(3) Odbor rady ONV udelí súhlas na rozviazanie pracovného pomeru aj vtedy, keď so zreteľom na zmenu plánu pracovných síl závodu alebo na miestnu situáciu v pracovných silách je účelné, aby osoby, ktoré získajú nárok na starobný dôchodok uvoľnili pracovné miesto, ktoré doteraz zastávali.

§ 16

(1) Súhlas odboru rady ONV podľa § 14 nie je potrebný,

a) ak súhlasia s rozviazaním pracovného pomeru obe strany,

b) ak zrušuje závod pracovný pomer predčasne podľa platných predpisov,

c) ak zrušuje závod do mesiaca pracovný pomer dojednaný na skúšku alebo na výpomoc,

d) pri rozväzovaní pracovného pomeru so zamestnancami prevádzky v železničnej doprave,

e) pri rozväzovaní pracovného pomeru so sudcami a prokurátormi, na ktorých sa vzťahuje sudcovský zákon č. 67/1950 Zb., ak im uloží kárny súd trest prepustenia.

(2) Súhlas odboru rady ONV podľa § 14 nie je ďalej potrebný pri rozväzovaní pracovného pomeru so zamestnancami prevádzky v ostatnej verejnej doprave a s požívateľmi starobného dôchodku, ktorí boli pred začiatkom účinnosti tejto vyhlášky umiestnení ako osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou; pokiaľ by bol podľa iných predpisov*) potrebný súhlas na rozviazanie pracovného pomeru, neprihliada sa pri rozhodovaní o ňom k hľadiskám uvedeným v § 15.

Príprava osôb so zmenenou pracovnou schopnosťou na povolanie

§ 17

(1) Pokiaľ to vyžaduje potreba zabezpečiť zamestnanie osobám so zmenenou pracovnou schopnosťou, umožňuje sa týmto osobám, aby sa na vhodné povolanie odborne pripravili výcvikom alebo školením. Prípravu na povolanie navrhujú posudkové komisie sociálneho zabezpečenia, ak možno dôvodne očakávať, že po úspešnom skončení tejto prípravy bude možné odporučiť osobu so zmenenou pracovnou schopnosťou na prijatie na pracovné miesto zodpovedajúce získanej kvalifikácii.

(2) Príprava na povolanie osôb so zmenenou pracovnou schopnosťou sa vykonáva

a) v závodoch na pracoviskách (v osobitných výcvikových dielňach), prípadne výchovou v učebnom pomere,

b) vo výcvikových kurzoch,

c) vo výcvikových strediskách pre osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou, prípadne v zariadeniach štátnej správy pre mladistvých s ťažkými zdravotnými chybami.

§ 18

(1) Závody sú povinné vykonávať na pracoviskách prípravu na povolanie vlastných zamestnancov (členov družstva), ktorých pracovná schopnosť sa následkom úrazu alebo choroby trvale zmenila tak, že nemôžu vykonávať doterajšie zamestnanie alebo povolanie, na ktoré sa odborne pripravili. Závody sú povinné vykonávať prípravu na povolanie aj novoprijatých osôb so zmenenou pracovnou schopnosťou. Na tieto účely sa môžu pri veľkých závodoch podľa odporúčania odborov rád ONV zriadiť závodné výcvikové dielne pre osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou.

(2) Závody sú povinné venovať osobitnú starostlivosť zvyšovaniu kvalifikácie osôb so zmenenou pracovnou schopnosťou a umožňovať im, aby sa mohli podrobiť záverečným učňovským skúškam alebo kvalifikačným skúškam z príslušného odboru.

§ 19

Náklady spojené s prípravou na povolanie (zvyšovaním kvalifikácie) podľa ustanovenia § 18 idú na vrub závodov.

§ 20

(1) Príprava osôb so zmenenou pracovnou schopnosťou na jednoduché povolania sa vykonáva vo výcvikových kurzoch, ak

a) povaha a rozsah poškodenia zdravia osôb so zmenenou pracovnou schopnosťou znemožňujú vykonávať takú prípravu na pracoviskách (v osobitných výcvikových dielňach) v závodoch alebo

b) príprava môže začať už v priebehu liečby a účelne na ňu nadväzovať alebo

c) je to z iných dôvodov účelné.

(2) Výcvikové kurzy okresného významu organizuje odbor rady ONV, výcvikové kurzy širšieho významu organizuje odbor rady KNV.

(3) Pri organizovaní výcvikových kurzov v odborných liečebných ústavoch sú tieto zariadenia povinné poskytnúť odborom rady ONV a KNV potrebnú pomoc a spoluprácu.

(4) Odbory rád ONV a KNV využívajú na účely výcviku a školenia osôb so zmenenou pracovnou schopnosťou aj kurzy usporiadané inými orgánmi alebo organizáciami (napríklad kurzy pre pracujúcich na odborných školách atď.) a umožňujú (§§ 25 a nasl.) osobám so zmenenou pracovnou schopnosťou účasť na týchto kurzoch.

§ 21

(1) Na povolania, ktoré vyžadujú sústavnú odbornú prípravu v trvaní najmenej jedného roku sa v prípadoch, keď povaha a rozsah poškodenia zdravia vyžadujú osobitnú výchovnú starostlivosť a osobitné výcvikové zariadenia, táto príprava poskytuje vo výcvikových strediskách pre osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou.

(2) Prevádzku a správu výcvikových stredísk obstarávajú odbory rád ONV.

§ 22

(1) Náklady, ktoré si vyžiada príprava osôb so zmenenou pracovnou schopnosťou na povolania vo výcvikových kurzoch alebo vo výcvikových strediskách, hradí odbor rady ONV, pokiaľ vykonanie úhrady niektorých z týchto nákladov nie je vyhradené odboru rady KNV.

(2) Na čiastočnú úhradu nákladov na ubytovanie a stravovanie vo výcvikových strediskách vyberá odbor rady ONV, ktorý má stredisko v prevádzke, od účastníkov výcviku (školenia) podľa ich hospodárskych pomerov poplatok až do 300 Kčs mesačne.

§ 23

Štátny úrad sociálneho zabezpečenia určí v dohode so zúčastnenými ústrednými úradmi a Ústrednou radou odborov bližšie podmienky, za ktorých možno vykonávať prípravu osôb so zmenenou pracovnou schopnosťou na povolania vo výcvikových strediskách a kurzoch a dosah

úspešného absolvovania tejto prípravy, pokiaľ ide o získanie pracovnej kvalifikácie osobami so zmenenou pracovnou schopnosťou.

Hmotné zabezpečenie osôb so zmenenou pracovnou schopnosťou a ich rodinných príslušníkov a náhrada nutných výdavkov spojených s prípravou na povolanie

§ 24

(1) Ak nie je možné prejednať umiestnenie osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou do 15 dní, poskytne sa tejto osobe príspevok pred umiestnením.

(2) Príspevok pred umiestnením sa poskytuje odo dňa, keď sa osoba so zmenenou pracovnou schopnosťou prihlásila na odbore ONV o zamestnanie alebo keď skončila prípravu na povolanie, do dňa nástupu do zamestnania v pracovnom (učebnom) pomere alebo vstupu do družstva.

(3) Príspevok pred umiestnením sa poskytuje

a) požívateľom čiastočných invalidných dôchodkov vo výške rozdielu medzi plným a čiastočným invalidným dôchodkom, najviac však v sume 300 Kčs mesačne; ak poberá požívateľ čiastočného invalidného dôchodku ešte iný dôchodok, znižuje sa príspevok pred umiestnením o mesačnú sumu tohto dôchodku;

b) ostatným osobám so zmenenou pracovnou schopnosťou najviac v sume 400 Kčs mesačne, ak nie je výživa ich, poprípade ich rodinných príslušníkov inak dostatočne zabezpečená.

(4) Osobám, ktorým bol dôchodok znížený alebo odňatý podľa zákona č. 40/1958 Zb. o úprave dôchodkov niektorých odsúdených osôb alebo ktorým bol dôchodok upravený podľa čl. III alebo IV zákona č. 41/1958 Zb. o niektorých zmenách v sociálnom zabezpečení sa príspevok pred umiestnením neposkytuje.

§ 25

(1) Osobám so zmenenou pracovnou schopnosťou, ktoré sa so súhlasom odboru rady ONV podrobujú príprave na povolanie, sa poskytuje príspevok po dobu výcviku. Osobám, ktoré sa podrobujú príprave na povolanie v priebehu liečby v odborných liečebných ústavoch a berú nemocenské, sa tento príspevok neposkytuje.

(2) Príspevok po dobu výcviku sa poskytuje vo výške príspevku pred umiestnením; ak je účastníkovi poskytované plné bezodplatné zaopatrenie, poskytuje sa príspevok po dobu výcviku vo výške 100 Kčs mesačne. Ak sa vykonáva výcvik na pracovisku (v osobitnej výcvikovej dielni) v závode, poskytuje sa príspevok po dobu výcviku vo výške rozdielu medzi 100% základnej časovej tarify triedy práce príslušného povolania, pre ktorú sa výcvik vykonáva, a odmenou za vykonanú prácu.

§ 26

Osobám so zmenenou pracovnou schopnosťou, ktoré berú príspevok pred umiestnením alebo príspevok po dobu výcviku, sa môže poskytnúť aj príspevok na rodinných príslušníkov, ak nie je ich výživa inak dostatočne zabezpečená, až do výšky 200 Kčs mesačne na každého takéhoto príslušníka.

§ 27

(1) Príspevok pred umiestnením včítane príspevku na rodinných príslušníkov sa neposkytuje, ak si osoba so zmenenou pracovnou schopnosťou zavinila stratu posledného zamestnania zlým postojom k práci alebo stratou dôvery závodu alebo ak bez vážneho dôvodu rozviazala svoj

pracovný pomer alebo odmietla nastúpiť pracovné miesto alebo prípravu na povolanie, ktoré jej odbor rady ONV odporučil.

(2) Výplata príspevku pred umiestnením včítane príspevku na rodinných príslušníkov sa zastaví, ak osoba so zmenenou pracovnou schopnosťou

a) odmietne bez vážneho dôvodu nastúpiť odporučené zamestnanie alebo prípravu na povolanie,

b) nemohla nastúpiť odporučené zamestnanie alebo prípravu na povolanie po čas dlhší ako 60 dní pre pracovnú neschopnosť zistenú posudkovou komisiou sociálneho zabezpečenia.

(3) Výplata príspevku po dobu výcviku včítane príspevku na rodinných príslušníkov sa zastaví, ak neplní osoba so zmenenou pracovnou schopnosťou v priebehu prípravy na povolanie riadne svoje povinnosti.

§ 28

(1) Mladistvým so zmenenou pracovnou schopnosťou, na ktorých sa prestal vyplácať prídavok na deti (výchovné k dôchodkom) a pre ktorých sa odboru rady ONV nepodarilo včas zabezpečiť vhodnú príležitosť výchovy na povolanie, sa poskytuje príspevok pred umiestnením vo výške 120 Kčs mesačne.

(2) Príspevok po dobu výcviku a príspevok na rodinných príslušníkov sa mladistvým so zmenenou pracovnou schopnosťou neposkytujú.

§ 29

(1) Osobám so zmenenou pracovnou schopnosťou sa poskytuje náhrada potrebných výloh spojených s prípravou na povolanie na pracoviskách (osobitných výcvikových dielňach) v závodoch a vo výcvikových kurzoch.

(2) Ustanovenia odseku 1 sa nevzťahujú na mladistvých so zmenenou pracovnou schopnosťou. Mladistvým so zmenenou pracovnou schopnosťou, ktorí sa podrobujú výchove na povolanie v pracovnom pomere v závodoch, možno poskytnúť len náhradu výdavkov ubytovania a stravovania, pokiaľ mladiství nemôžu tieto výdavky celkom hradiť zo svojich zárobkov.

§ 30

(1) O priznaní a zastavení príspevku pred umiestením, príspevku po dobu výcviku, príspevku na rodinných príslušníkov a náhrady potrebných výdavkov rozhodujú komisie sociálneho zabezpečenia rád okresných národných výborov. V osobitne odôvodnených prípadoch môžu priznať, prípadne v nižšej výmere, hmotné zabezpečenie aj osobám uvedeným v § 24 ods. 4, ako aj povoliť výnimky z ustanovenia § 27 ods. 2 písm. b).

(2) Dávky uvedené v odseku 1 vyplácajú odbory rád ONV v štrnásťdenných lehotách pozadu.

Vstup do závodov

§ 31

(1) Poverení zamestnanci orgánov sociálneho zabezpečenia a poverení členovia posudkových komisií sociálneho zabezpečenia sú oprávnení vstupovať do závodov a na jednotlivé pracoviská v nich, pokiaľ je to potrebné pre plnenie úloh v úseku starostlivosti o osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou.

(2) Závody sú povinné vydať osobám povereným podľa odseku 1 osobitné povolenie na vstup, pokiaľ ho poverené osoby potrebujú na výkon svojej funkcie.

(3) Osoby poverené podľa odseku 1 sú povinné dbať na predpisy o zachovaní štátneho, hospodárskeho alebo iného tajomstva a zachovať mlčanlivosť o skutočnostiach, o ktorých sa pri výkone svojej funkcie dozvedeli.

Záverečné ustanovenia

§ 32

Závodmi sa podľa tejto vyhlášky rozumejú všetky hospodárske, rozpočtové a iné organizácie.

§ 33

Štátny úrad sociálneho zabezpečenia môže v dohode s ministerstvami národnej obrany a vnútra určiť pri vykonávaní starostlivosti o osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou vo vojenských útvaroch a iných zariadeniach vojenskej správy alebo Ministerstva vnútra odchýlky od ustanovení tejto vyhlášky.

§ 34

Požívateľov dôchodkov a iné osoby, ktoré pred začiatkom účinnosti tejto vyhlášky boli prijaté do družstiev invalidov ako osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou, možno prechodne pri posudzovaní početného stavu osôb so zmenenou pracovnou schopnosťou v týchto družstvách považovať aj naďalej za osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou.

§ 35

Kde sa v tejto vyhláške hovorí o dôchodkoch rozumejú sa tým dôchodky podľa predpisov o sociálnom zabezpečení a obdobné dôchodky podľa predpisov o sociálnom zaopatrení príslušníkov ozbrojených síl.

§ 36

Zrušuje sa vyhláška Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia č. 4/1957 Ú. l. (Ú. v.) o starostlivosti o osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou.

§ 37

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. aprílom 1960.

Predseda: Erban v. r.

*) Dekrét č. 88/1945 Zb. a predpisy podľa neho vydané.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.